

Sp. zn. 12/2019/NZ/ŠJ
Č. j. KVOP-34092/2019
Datum 25. srpna 2019

Vážená paní
Mgr. Anita Tučková
ředitelka
Dětský domov Znojmo, p. o.
Hakenova 716/18
669 02 Znojmo

Vážená paní ředitelko,

děkuji Vám za Vaše vyjádření ke zprávě ze systematické návštěvy Dětského domova Znojmo, p. o., která proběhla ve dnech 26. – 27. února 2019. Velice si cením Vašeho vstřícného přístupu k mnou navrhaným opatřením. Moji reakci na některé body Vašeho vyjádření naleznete v následujícím textu.

Opatření č. 1 – Využívat ambulantních prostředků a nástrojů speciálně výchovné péče před přistoupením k hospitalizaci dětí na psychiatrii a náležitě to dokumentovat.

Uvedla jste, že děti jsou v péči pedopsychiatričky, která určuje jejich léčbu. Odmítla jste skutečnost, že by prostřednictvím hospitalizací docházelo k odklánění problémových dětí do zdravotnických zařízení. K formulování daného opatření mne vedly především počty umístěných dětí, které byly hospitalizovány v dětských psychiatrických nemocnicích, v některých případech i opakovaně. Ve srovnání s jinými školskými zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, ve kterých byla v rámci letošní série návštěv provedena systematická návštěva, jsou tyto počty neobvykle vysoké (tuto neobvyklost potvrdil i přizvaný expert z praxe, který se systematické návštěvy účastnil).

Nerozporuji, že hospitalizace může být v konkrétních případech opravdu adekvátním řešením. V rámci prevence špatného zacházení však považuji za důležité, aby dětem byla především dostupná specializovaná péče jinými, méně invazivními prostředky (ambulantní formou) a byly plně využívány nástroje speciálně výchovné péče. Hospitalizaci lze považovat za odůvodněný krok až tehdy, pokud tyto prostředky a nástroje nepostačují. Jak již bylo uvedeno ve zprávě, z dokumentace dětí nebylo možné naplňování tohoto požadavku ověřit.

Opatření č. 2 – Vyžadovat zprávy o průběhu a výsledcích hospitalizace a tyto pak reflektovat při tvorbě programů rozvoje osobnosti dítěte.

Uvedla jste, že Vaše snaha o získání přístupu ke zprávám z hospitalizací nebyla úspěšná, neboť nejste zákonným zástupcem dětí. Opětovně uvádím, že podle ustanovení § 42 zákona o zdravotních službách¹ Vám náleží určitá práva a povinnosti zákonných zástupců, mezi která zákon výslovně řadí právo na informace a právo klást otázky ohledně zdravotního stavu nezletilého pacienta.² Poskytovatel zdravotních služeb je tedy povinen Vám na Vaši žádost poskytnout informace o průběhu hospitalizace dítěte, jejich výsledcích

1 Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

2 Viz ustanovení § 31 odst. 5 zákona o zdravotních službách.

a doporučení k dalšímu postupu. Většina předběžných propouštěcích zpráv, na které zaměstnanci Kanceláře při systematické návštěvě narazili, tyto informace neobsahovaly, nebo tyto informace nebyly dostatečné k jejich zohlednění při další práci s dítětem. Dostatečnost informací, které má předávat pedopsychiatrická zařízení, nemohu hodnotit, neboť k jejich předání dochází údajně ústně.

Opatření č. 17 – Upustit od praxe předem vyžadovaných zmocnění k zastupování dítěte ve věcech zásadní důležitosti; zastupovat děti v nikoliv běžných záležitostech pouze v případech, kdy zákonní zástupci neplní své povinnosti nebo o dítě nejeví skutečný zájem.

Uvedla jste, že „Prohlášení zákonného zástupce“ dáváte k podpisu zákonným zástupcům všech umístěných dětí pro případ, že by se zařízením přestali komunikovat. Jak jsem již konstatovala ve zprávě, je zřejmé, že se tímto postupem snažíte do budoucna zjednodušit získávání konkrétních souhlasů zákonných zástupců, avšak není možné současně ignorovat ustanovení § 23 odst. 1 písm. l) zákona o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy.³ V bodech 2 a 4 Vámi zasláného upraveného dokumentu tedy i přes podepsání prohlášení zákonnými zástupci platí, že v těchto oblastech může dítě zastupovat pouze zákonný zástupce. V případech, kdy se zařízením přestane komunikovat či není ochoten spolupracovat, můžete dítě zastupovat Vy, avšak nikoli na základě dříve podepsaného prohlášení, ale na základě již zmíněného ustanovení zákona. Vyžadování souhlasů zákonných zástupců s jejich zastupováním při zápisu dětí do škol a při výběru budoucího povolání je tak nadbytečné.

Opatření č. 25 – Umožnit starším dětem, aby si mohly uzamknout svůj pokoj.

Uvedla jste, že v zařízení jsou k dispozici minimálně dvojlůžkové pokoje, jejichž zamykání je z organizačních důvodů problematické. I přesto bych velice uvítala, pokud by v případech, kdy jeden pokoj sdílí starší a zcela soběstačné děti, mohly tyto děti svůj pokoj zamykat. Organizační problémy se dají překlenout tím, že každému z nich bude poskytnuta jejich osobní kopie klíče.

V ostatních bodech Vaše vyjádření považuji za dostatečné. S odkazem na ustanovení § 21a odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv⁴ tedy **systematickou návštěvu uzavírám.**

Věřím, že změny, které jste učinili, povedou k ještě větší spokojenosti nejen umístěných dětí a jejich rodin, ale také zaměstnanců Vašeho zařízení.

Děkuji za spolupráci.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

3 Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

4 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.